

Norges Colonialgrossisters Forbund

NCF

Det Kgl. landbruksdepartement
Postboks 8007
0030 Oslo

Oslo, 25. april 2003

HØRINGSNOTAT OM FORENKLET MODELL FOR FINANSIERING AV MATFORVALTNINGEN

Norges Colonialgrossisters Forbund (NCF) viser til Landbruksdepartementets brev av 25.3.03 til høringsinstansene og til vårt brev av 28.3.03 til Helsedepartementet om forslag til endring av lov av 19. mai 1933 nr. 3 av tilsyn med næringsmidler m.v. (endring av hjemmel for innkrevning av avgifter/gebyrer). Likeledes vises til vårt brev av 28. mars 2003 om ny matlov.

NCF representerer medlemsbedrifter som står for ca. 60 % av dagligvareomsetningen til forbruker i Norge. Dagligvarehandelen er en bransjegren med rundt 50000 sysselsatte og er slik sett av samme størrelsesorden som næringsmiddelindustrien.

Generelle kommentarer

Vi ønsker velkommen en forenklet modell for finansiering av matforvaltningen som gir grunnlag for et kostnadseffektivt fremtidig mattilsyn utfra nærmere angitte mål. Målbeskrivelsen i punkt 3 i departementets notat er imidlertid uklar og neppe dekkende for det vi mener må være hovedsaken nemlig å oppnå et risiko-basert tilsyn langs hele verdikjeden for å trygge folkehelsen. Det heter i høringsnotatet at innsatsen må med andre ord rettes inn mot de forhold og ledd i kjeden hvor innsatsen til enhver tid gir størst effekt sett i forhold til ressursbruken - men det er ingen føringer i notatet om ressursbehov i forhold til anslåtte mer permanente risikovurderinger. Å legge begrepet "til enhver tid" til grunn for risiko er langt fra tilstrekkelig og kan minne om en ansvarsfraskrivelse.

Vi mener det er uakseptabelt at vesentlige deler av matforvaltningen utover tilsyn finansieres av avgifter slik som foreslås i høringsnotatet. Dette er et offentlig ansvar og må påkostes av det offentlige.

Det fremgår av punkt 4 at inntektene fra avgifter og gebyrer idag tilsvarer omlag 60 % av samlet tilsynsvirksomhet (med det menes trolig av samlet matforvaltning) mens det under punkt 7.2.3 oppsummeres med at anslagsvis 90 % av matforvaltningens virksomhet vil kunne finansieres med gebyrer/avgifter utfra det departementene legger opp til i høringsnotatet.

Istedet for å øke gebyr - og avgiftsbelastningen på næringslivet, burde den reduseres og hovedsakelig knyttet direkte til å tilpasse tilsynets retning og omfang til å begrense risikoen for folkehelsen ved aktiviteter utført av næringsaktørene. Ved å innrette seg slik kan det norske mattilsyn bli liggende i forkant av internasjonal utvikling samtidig som konkurranseevnen for norsk næringsliv sikres.

Det burde ikke være noen tvil om at norsk næringsmiddelindustri fremover må innrette seg på å klare konkurransen fra utlandet på det norske marked og på å utvikle konkurransedyktig eksport. Bl.a. utfra dette må forslagene fra departementene gjennomgås på nytt slik at rammevilkårene fra aktørene ikke forverres. Den foreslåtte modell hvor halvfabrikata og ferdigvarer får et avgiftspåslag på grossistleddet (kontrollavgift matproduksjon) vil bli komplisert og byråkratisk. Vi er ikke enig i at denne modell legges til grunn i en forklaring for Stortinget til forslaget til bestemmelse i matloven om avgift og gebyr. Alternative modeller er ikke utredet.

Punkt 6. Hovedprinsipper for finansiering av matforvaltningen.

Det vises til bemerkningene ovenfor. Tilsynsmeldingen fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet legger til grunn en definisjon av kjernen i tilsynsoppgaver som vi mener er dekkende med unntak av at risikobegrepet ikke har fått plass der. Denne kjernen omfatter den konkrete kontrollen av pliktsubjektene utfra reglene og avviksreaksjoner. Det er disse oppgaver med risikogradering som rimeligvis kan knyttes til brukere/brukergrupper. Brukerne bør ikke tilpliktes å finansiere andre deler av matpolitikken som er et offentlig ansvar.

Punkt 7. Vurdering av oppgavene i matforvaltningen i forhold til gebyr- og avgiftsfinansiering.

Vi er enig i at Mattilsynet vil ha oppgaver innenfor de angitte områder og at bredden av virksomheten kan sammenfattes i de hovedaktiviteter som er angitt i høringsnotatet.

Men kartlegging/overvåking bør fokusere på å frembringe grunnlag for risikobasert tilsyn gjennom regelverk og begrensning av risiko for folkehelsen ved å operere med ulike beskyttelsesnivåer. Beredskap må baseres på risikofaktorer og målgrupper slik at tilsynet rettes mot at næringsaktørene har den beredskap som er nødvendig utfra dette.

Faglig rådgivning overfor departementene/kommunikasjon/samfunnskontakt, Vitenskapskomiteen og FoU-basert forvaltningsstøtte utgjør sentrale deler av myndighetenes mat- og forbrukerpolitikk og bør ikke finansieres av næringen. Laboratorietjenester må ikke belastes næringen utover hva som er nødvendig for å utøve tilsyn.

8. Forslag til revidert finansieringsmodell.

Vi er enig i formuleringen i høringsnotatet om at hovedtyngden av matforvaltningens virksomhet er relatert til målet om å sikre forbrukerne helsemessig trygg mat. Dette må gjenspeile seg også i finansieringsmodellen.

I tillegg til bemerkningene ovenfor, vil vi trekke frem fra høringsnotatets punkt 6.2.3.1 "vil en i mange tilfeller ha bedre effekt av å sette inn tilsynsinnsats på tidlige stadier i produksjonskjeden enn en vil ha av å foreta kontroll med sluttproduktet." Dette risikobilde synes ikke reflektert i den foreslåtte finansieringsmodellen og illustrerer den uheldige manglende sammenkobling mellom risikobildet og finansiering. Kostnadene må ligge der de hører hjemme og ikke gjemmes bort i andre ledd.

Det er tvilsomt om kontrollavgiftene bør omfatte dagens merkeordning som gir beskyttelse for opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på landbruksbaserte næringsmidler. Disse merkeordninger bør være selvfinansierende i størst mulig grad av hensyn til å sikre virksom konkurranse i markedet og unngå forskjellsbehandling overfor merkevarer utenom disse ordninger.

Importerte ferdigvarer krever som bemerket i høringsnotatet, mindre tilsynsinnsats i Norge enn norskproduserte varer og bør derfor ha en lavere kontrollats. Dette bør det naturligvis tas hensyn til i beregning av satsene slik at det ikke oppstår en reell diskriminering mellom norskproduserte varer og varer fra andre land inkludert EØS-land.

Vi mangler i høringsnotatet en samlet oversikt over dagens satser og inntekter for gjeldende gebyr- og avgiftsordninger på matforvaltningsområdet. En slik

oversikt ville gitt et langt mer tilfredsstillende beslutningsgrunnlag når det gjelder finansieringsmodell.

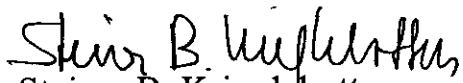
Andre forhold.

Vi mener et saksområde av dette omfang og med de langsiktige konsekvenser dette kan få, klart burde vært undergitt vanlig høringsfrist og kan dermed ikke godta at det er tilstrekkelig begrunnelse for hurtigbehandlingen.

Vi støtter høringssvarene fra Næringsmiddelbedriftenes Landsforening (NBL) og Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH).

Vennlig hilsen

NORGES COLONIALGROSSISTERS FORBUND

Steinar B. Kringlebotten
Adm. direktør

E-postadresse: nc-f@online.no / steinar.b.kringlebotten@nc-f.no